

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/46/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513201996
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8513201996.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členiek senátu JUDr. Zlady Simkovej a JUDr. Gabriely Világiovej v právnej veci žalobkyne: I. H., nar. X.X.XXXX, trvale bytom N. XXX, pr. zast. W.. Mariánom Gelenekym, advokátom, AK, Garbiarska 20, Stará Ľubovňa, proti žalovanému: Rapid life životná poisťovňa, a.s., Garbiarska 2, Košice, IČO: 31 690 904, pr. zast. JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom, AK, Boženy Němcovej 22, Košice, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 5C/6/2013-220 zo dňa 29.9.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41, 040 01 Košice, IČO 44325452, vydaný rozhodcom JUDr. S. H., sp. zn 2C/1299/2012 zo dňa 19.1.2012 v právnej veci žalobcu Rapid Life životná poisťovňa, a.s., so sídlom Garbiarska 2, 040 71, Košice, IČO: 31690094 proti žalovanej I. H., nar. X.X.XXXX, bytom XXX XX N. XXX o zaplatenie sumy 43,04 eur. Vyslovil, že žalovaný Rapid Life životná poisťovňa, a.s., Garbiarska 2, Košice, IČO: 31 690 904 je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 100 %. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 40 ods. 1 písm. c) a j), § 40 ods. 2, § 40 ods. 3, aa 4, § 43 ods. 1, § 54b ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 5, § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 36 ods. 2, § 243d ods. 1 Exekučného poriadku.

V odôvodnení uviedol cit.: „Žalobkyňa Katarína Živčáková sa podaným návrhom doručeným súdu dňa 23.4.2013 domáhala, aby súd zrušil rozsudok Arbitrážneho súdu Košice rozhodcu JUDr. Bohumíra Zaujeca sp. zn. 2C/1299/2012 zo dňa 19.1.2012.

Svoj návrh odôvodnila tým, že dňa 1.8.2007 uzavrela ako poistník so žalovaným ako poistiteľom poistnú zmluvu č. 4194300329. Žiadosťou o zrušenie poistnej zmluvy doručenou žalovanému dňa 17.8.2010 predmetnú poistnú zmluvu písomne vypovedala. Oznámením o zániku poistenia zo dňa 6.9.2010 jej žalovaný oznámil, že k zániku poistnej zmluvy došlo dňa 2.10.2010 o 00.00 hod. Žalovaný zároveň v predmetnom oznámení vyúčtoval žalobkyni aj konečný stav finančného plnenia poistnej zmluvy ku dňu zániku poistenia, pričom žalobkyni

na základe predmetného vyúčtovania vznikol preplatok vo výške 184,45 eur, ktorý jej bol následne zo strany žalovaného prostredníctvom poštovej poukážky vrátený. Následne si žalovaný návrhom na začatie konania o zaplatenie 43,04 eur a návrhom na splátkový kalendár zo dňa 2.1.2012 uplatnil na Arbitrážnom súde v Košiciach osobitnú pohľadávku vo výške 43,04 eur s príslušenstvom, ktorá mala zodpovedať nákladom žalovaného vynaloženým na uzavretie poistnej zmluvy. Rozsudkom uvedeného rozhodcovského súdu zo dňa 19.1.2012, sp. zn. 2C/1299/2012 bolo žalobkyni ako spotrebiteľke uložené zaplatiť žalovanému v lehote 5 dní odo dňa doručenia predmetného rozhodcovského rozsudku sumu 43,04 eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276 eur. Predmetné rozhodnutie bolo žalobkyni doručené dňa 16.4.2013.

Rozhodcovský rozsudok navrhla zrušiť z dôvodu, že rozhodcovská doložka uvedená v rámci všeobecných poistných podmienok (ďalej len VPP), na základe ktorej bol vydaný rozhodcovský rozsudok, je neprijateľnou podmienkou spôsobujúcou značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa, t.j. žalobkyne, v dôsledku čoho je neplatná, a to s poukazom na § 53 ods. 1 a 4 a § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (OZ). Ďalej uviedla, že ako spotrebiteľ a osoba, ktorá chcela uzavrieť poistnú zmluvu postupujúc na základe pokynov a v dobrej viere podpísala všetky žalovaným predložené dokumenty, pričom nemohla ani len tušiť, k čomu všetkému sa má zaviazat' podpísaním VPP, ktoré predstavuje 13 strán husto a drobno napísanými písmenami písaného textu. V prípade, že by VPP nepodpísala, nedošlo by ani k uzavretiu poistnej zmluvy. Ak by podpísanie VPP malo i napriek uvedenému obstať ako platný úkon, vyslovila názor, že v tomto prípade nejde o individuálne dojednanú rozhodcovskú doložku s poukazom na § 53 ods. 2, 3 a 5 OZ a § 39 OZ. Okrem uvedených dôvodov sú podľa nej splnené ďalšie podmienky na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. c) a j) zák. č. 244/2002 o rozhodcovskom konaní. Rozhodcovskou doložkou v znení predmetnej poistnej zmluvy, došlo jednoznačne k zhoršeniu jej postavenia ako spotrebiteľa, pretože pri absencii rozhodcovskej doložky by si žalovaný musel uplatniť svoj nárok súdnou cestou na príslušnom súde v obvode podľa bydliska žalobkyne, čo je pre žalobkyňu neporovnateľne výhodnejšie a hospodárnejšie ako zúčastniť sa konania pred rozhodcovským súdom vzdialeným od bydliska žalobkyne okolo 100 km. Dohodou s takýmto znením si žalobkyňa ako spotrebiteľ jednoznačne a bezpochyby zhoršila svoje zmluvné postavenie. V danom prípade ide o zjavnú nerovnováhu medzi podnikateľom - žalovaným a spotrebiteľom - žalobkyňou. Zmluva predstavuje ukážkový príklad zmluvnej nevyváženosti a podstatne výhodnejšieho zmluvného postavenia podnikateľa - žalovaného voči slabšej strane, spotrebiteľovi - žalobkyni. Zmluvu a VPP žalobkyňa nemala možnosť nijako upraviť, nakoľko tieto boli vopred predformulované a v takomto znení aj predložené na podpis. Rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe štatútu a procesných pravidiel, ktoré neboli žalobkyni známe, nebola o ich obsahu informovaná. Žalobkyňa pritom nemala žiadnu možnosť voľby iného súdu a už vôbec nie rozhodcu, čo ešte viac znevýhodňuje jej postavenie. Navyše v zmluve a VPP absentujú akékoľvek dohody a pravidlá o výbere rozhodcu, v procese sporu absentuje ústavná zásada „ústnosti“ - konanie prebehlo na základe písomností predložených žalovaným ako silnejšou zmluvnou stranou. Okrem toho je konanie pred rozhodcovským súdom pre žalobkyňu ako spotrebiteľa prísnejšie, a to pre kratšiu lehotu na podanie odporu (len 5 dní oproti 15 dňom na podanie odporcu v konaní pred súdom), ďalej preto, že na odpor sa prihlíada len ak bol zaplatený súdny poplatok (v prípade súdneho konania to neplatí, na odpor sa stále prihlíada a súd poplatok vymáha), pre vysoké poplatky (napr. za podanie odporu 72 eur) a finančnú nevýhodnosť (žiadna možnosť oslobodenia žalobkyne ako spotrebiteľa od súdnych poplatkov).

Súd sa oboznámil s návrhom na začatie konania, s prednesom právnych zástupcov účastníkov konania a vykonal dokazovanie prednesom žalobkyne, výsluchom svedkyne Dariny Cuperovej a oboznámil sa s listinnými dôkazmi, najmä poistnou zmluvou č. 4194300329 zo dňa 1.8.2007, Všeobecnými poistnými podmienkami /ďalej len VPP/, dodatkom k VPP, oznámením o zániku poistenia, rozhodcovským rozsudkom Arbitrážneho súdu v Košiciach sp. zn. 2C/1299/2012 zo dňa 19.1.2012, záznamom o požiadavkách a potrebách klienta k poistnej zmluve č. 4194300329 a zistil, že skutkový stav zodpovedá stavu, ako ho v žalobe opísala žalobkyňa s tým, že rozhodcovský rozsudok jej bol doručený dňa 15.4.2013.

Podľa XV. časti bodu 1 VPP poisťovňa a poisťník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Rozhodcovské konanie sa zásadne riadi zákonom č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov s výlukami a odchýlnou právnou úpravou vykonanou týmto článkom, štatútom rozhodcovského súdu a jeho rokovacím poriadkom.

Podľa XV. časti bodu 2 VPP pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu, resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený podľa potreby od prípadu k prípadu tromi fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. Svoj výslovný, bezvýhradný a neodvolateľný súhlas s týmto vyjadruje poisťník podpisom týchto všeobecných poistných podmienok. Rozhodca musí byť plnoletý, spôsobilý na právne úkony v plnom rozsahu, musí mať skúsenosti na výkon funkcie rozhodcu a musí byť bezúhonný. Poisťovňa vydá štatút rozhodcovského súdu a jeho rokovací poriadok, ktorý zverejní na svojej internetovej stránke. Ak stály rozhodcovský súd zriadi osobitná právnická osoba, jeho štatút i rokovací poriadok vydá táto právnická osoba a zverejní ho postupom podľa § 12 ods. 3 zákona č. 244/2002 Z.z. uverejnením v Obchodnom vestníku.

Vzhľadom na zistený skutkový stav a citované zákonné ustanovenia súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná.

Ustanovenie § 243d ods. 1 EP malo za cieľ, aby rozhodcovské rozsudky, ktoré neboli „dané na výkon“ nezaťažovali exekučné súdy a prestali účastníkov konania zaväzovať. Teda účinkom zákonného ustanovenia je prelomenie materiálnej právoplatnosti, ale nie zrušenie rozhodcovského rozsudku. Prelomenie materiálnej (nie formálnej) právoplatnosti rozhodcovského rozsudku má za následok, že je možné vo veci konať a rozhodnúť. Týmto ustanovením sa rozhodcovský rozsudok ex lege nezrušuje a zákon výslovne neustanovoval, že napadnúť možno len právoplatný rozsudok - v prípade zákona č. 355/2014 Z.z. možno napadnúť dokonca rozsudok neprávoplatný.

Ďalej súd poukazuje na skutočnosť, že exekučné konanie je začaté dňom doručenia návrhu na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi (§ 36 ods. 2 EP), súdu je známu z jeho úradnej činnosti, že v niektorých prípadoch je žiadosť o udelenie poverenia zaslaná súdu aj po uplynutí niekoľkých mesiacov od doručenia návrhu súdnemu exekútorovi. Aj keď lehota na podanie návrhov na vykonanie exekúcie bola stanovená do 3 mesiacov od účinnosti zákona, t.j. 31.3.2015, nie všetky žiadosti súdnych exekútorov o udelenie poverenia už musia byť aj doručené súdu (aj vzhľadom na množstvo takto podaných návrhov na podklade rozhodcovských rozsudkov, ktorých výkon ešte nebol navrhnutý). Žalovaný síce vyhlásil, že žiaden návrh na výkon exekúcie voči žalobkyni na základe rozhodcovského rozsudku nepodal, ale ak by súd žalobu zamietol a toto vyhlásenie by sa ukázalo nepravdivým, žalobca by sa dostal do situácie, kedy by už nemohol podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Samozrejme, by sa žalobkyňa ako povinná v exekučnom konaní mohla brániť námietkami, resp. inými prostriedkami upravenými v EP, čo by však znamenalo znova nastolenie „spor“, ktorý sa rieši už v tomto konaní.

Teda dôvodom je aj právna istota účastníkov konania. Vyriešenie sporu zrušením rozhodcovských rozsudkov z dôvodu neprijateľnosti rozhodcovskej doložky, nie je konečným rozhodnutím, keďže súd musí zo zákona pokračovať v konaní v rozsahu žalôb podaných na rozhodcovský súd, v ktorých bude rozhodnuté, či žalovaný má voči žalobkyni pohľadávky alebo nie.

Účastníci konania uzavreli poistnú zmluvu, kde žalobkyňa vystupovala ako fyzická osoba, ktorá zabezpečovala svoje potreby, teda ako spotrebiteľ, kým žalovaný pri poskytovaní poistenia vystupoval v rámci svojej podnikateľskej činnosti, teda ako dodávateľ. Z uvedeného potom vyplýva, že poistná zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania má charakter spotrebiteľskej zmluvy a táto musí spĺňať aj požiadavky upravené v §§ 52 a nasl. OZ, ktoré obsahujú úpravu spotrebiteľských zmlúv.

Vo VPP bola okrem iného upravená aj rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodoval a ktorej platnosť žalobkyňa namieta. Okrem podpisu žalobkyne na konci VPP podpísala žalobkyňa aj osobitné zmluvné dojednania, v ktorých v bode 2 je vopred naformulovaný súhlas zmluvných strán s riešením sporov v rozhodcovskom konaní v zmysle časti XV. VPP.

Rozhodcovskú doložku upravenú v znení, ako je uvedené vyššie, súd považuje za neprijateľnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to z nasledovných dôvodov:

Rozhodcovská doložka je upravená vo VPP a to v ich XV. Časti - Rozhodcovské konanie pričom v súlade s ustanovením § 788 ods. 3 Obč. zák., všeobecné podmienky poistenia (poistné podmienky)

tvoria súčasť poisťnej zmluvy. Vychádzajúc zo znenia poisťnej podmienky sú záväzne a sú obligátnou súčasťou poisťnej zmluvy, ktoré spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvniť.

Rozhodcovská doložka je vopred naformulovaná dodávateľom a neumožňuje spotrebiteľovi dosiahnuť rozhodovanie o prípadnom spore na všeobecnom súde. Ak by spotrebiteľ aj chcel riešiť spor na rozhodcovskom súde, z uvedenej rozhodcovskej doložky nie je možné zistiť, ktorému súdu by mal žalobu adresovať, keďže rozhodcovský súd v zmysle časti XV. bodu 2 bude podľa potreby vytvorený od prípadu k prípadu tromi fyzickými osobami poverenými poisťovňou, teda žalovaným, pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú

právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu, resp. pokiaľ sama poisťovňa nezriadi stály rozhodcovský súd. Poisťovňa pritom má vydať štatút rozhodcovského súdu. Takýto spôsob zloženia, resp. určenia rozhodcovského súdu je podľa názoru súdu ukážkovým príkladom neprijateľnej podmienky, keďže by malo ísť o súd vytvorený žalovaným ako dodávateľom, resp. osobou poverenou žalovaným, teda bola by tu veľká pochybnosť o objektívnosti takéhoto súdu. Z takto formulovanej rozhodcovskej doložky nakoniec ani nemôže súd vyvodiť iný záver ako ten, že ide o rozhodcovskú doložku šitú priamo na mieru žalovanému s cieľom na jednej strane zabezpečiť si v prípade potreby rozhodnutie súdu, ktorý mu bude priznávať požadované nároky a na druhej strane dosiahnuť stav, keď si spotrebiteľ nebude uplatňovať prípadné svoje nároky, pretože podľa rozhodcovskej doložky si ich môže uplatňovať iba v rozhodcovskom konaní, ale podľa rozhodcovskej doložky nevie, ani nemôže vedieť, na akom rozhodcovskom súde si ich má uplatniť.

Rozhodcovskú doložku nie je možné považovať za individuálne dojednanú. Je totiž zjavné z celého znenia VPP, že aj keď na ich konci je osobitný odsek, ktorý odkazuje na akceptovanie rozhodcovskej doložky upravenej v časti XV. VPP, túto doložku nemohla žalobkyňa žiadnym spôsobom ovplyvniť. Osobitné zmluvné dojednania, podobne ako celé VPP, sú písané malým, husto písaným textom, ktoré sťažujú ich čítanie. Žalovaný sa bránil, že žalobkyňa si mohla vybrať, či osobitné dojednania podpíše. Na konci VPP je malý rámček na podpis pre klienta, hneď za tým sú osobitné dojednania k poisťnej zmluve a následne sú uvedené dva väčšie rámčeky, jeden na podpis pre klienta a jeden pre zamestnanca poisťovne, resp. sprostredkovateľa poistenia. Uvedené usporiadanie rámčekov na podpis navodzuje dojem, že ten hlavný, či dôležitejší podpis na konci VPP je až ten za osobitnými dojednania, keďže až za týmto nasleduje rámčeky pre podpisy oboch zmluvných strán. Aj toto nasvedčuje (podobne ako mnoho žalôb podaných aj na tunajšom súde s rovnakým skutkovým podkladom), že tvrdenia žalobkyne o tom, že podľa pokynov sprostredkovateľa poisťnej zmluvy treba VPP podpísať dvakrát, pričom klient nie je skutočne oboznámený, čo vlastne podpisuje, sú pravdivé.

Súd poznamenáva, že inštitút individuálne dohodnutej podmienky je potrebné vykladať v súlade s cieľom Smernice Rady 93/13/EHS /na ktoré poukazoval aj právny zástupca žalovanej/ o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorej sa podmienka nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhovaná vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou (č. 3 ods.2). V tomto prípade bola rozhodcovská doložka navrhnutá dodávateľom vopred na predpísanom tlačive, o čom svedčí aj to, že jedinými údajmi, ktoré boli do všeobecných obchodných podmienok dopisované rukou, boli údaje o osobe poisťníka, osobe konajúcej za poisťovňu, číslo poisťnej zmluvy a dátum a miesto podpisu zmluvy.

Zo záznamu o požiadavkách a potrebách klienta k poisťnej zmluve žiadnym spôsobom nemožno vyvodiť záver, že z neho vyplýva, že by žalobkyňa bola poučená o rozhodcovskej doložke a jej prípadných následkoch, ako to tvrdil žalovaný. Tento záznam sa týka výslovne potrieb klienta v súvislosti s uzavretím poisťnej zmluvy a jediná zmienka o rozhodcovskom konaní je len v tom zmysle, že v prípade sporov je možné využiť rozhodcovské konanie na riešenie sporov (kým podľa VPP už nejde o možnosť, ale de facto povinnosť).

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd konštatuje neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobila nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľky. Rozhodcovský súd preto nemohol rozhodnúť na základe tejto doložky a teda nemal právomoc vo veci konať. Na základe uvedeného súd návrhu vyhovel a zrušil predmetný rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., t.j. podľa zásady úspechu, podľa ktorého žalobkyňa ako úspešná účastníčka má právo na náhradu trov účelne vynaložených na uplatňovanie a bránenie svojho práva.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p., o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Podľa § 151 ods. 7 O.s.p., súd môže o náhrade trov konania rozhodnúť aj tak, že namiesto určenia výšky trov prizná účastníkovi náhradu trov konania vyjadrenú zlomkom alebo percentom. Po právoplatnosti tohto rozhodnutia rozhodne o výške náhrady trov konania súd samostatným uznesením.

Súd uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 100% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Namietal, že rozsudok je nezákonný z dôvodov uvedených v ust. § 205 ods. 2 písm. a), b), c), d), e), f) Občianskeho súdneho poriadku. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne, alternatívne, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného písomne nevyjadрила.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci svojich kompetencií vyplývajúcich z ustanovenia § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu ako aj na internetovej stránke a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Odvolací súd preskúmal všetky namietané dôvody nesprávneho rozhodnutia súdu prvého stupňa jednotlivo, ani v jednom prípade však nezistil, že zo strany súdu prvého stupňa došlo k pochybeniu, ktoré by odôvodňovalo rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je zákonné, správne.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvého stupňa, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Rozhodcovský rozsudok ustanovením § 243d Exekučného poriadku, ani žiadnym iným ustanovením všeobecne záväzného právneho predpisu nebol formálne zrušený. Zákonodarca nepristúpil normatívnou cestou z zrušeniu rozhodcovských rozsudkov, legislatívna úprava smerovala k strate ich záväznosti. Rozsudok teda nie je zrušený a neexistuje žiadna zákonná prekážka na to, aby v sporovom konaní na základe riadne podaného návrhu na začatie konania súd preskúmal existenciu zákonných podmienok na jeho vyhlásenie.

Žalobkyňa uzatvorila dňa 01.08.2007 poisťnú zmluvu so žalovaným. V konaní nebolo sporné, že predmetná zmluva spĺňa charakteristiku spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 OZ je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva uzatvorená so žalobkyňou túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou poisťnej zmluvy boli bez akýchkoľvek pochybností všeobecné poisťné podmienky, ktoré žalobkyňa ovplyvniť nemohla, nakoľko boli pripravené už vopred pre veľký počet spotrebiteľov. Podľa dohodnutej rozhodcovskej doložky (časť XV Všeobecných poisťných podmienok) sa všetky spory mali riešiť výlučne v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Takáto zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve alebo vo všeobecných poisťných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná

a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku.

V osobitných zmluvných dojednaniach si účastníci len opätovne dohodli povinnosť v prípade akéhokoľvek sporu podrobiť sa rozhodcovskému konaniu už raz dohodnutému vo všeobecných poistných podmienkach. Z osobitných zmluvných dojednaní nevyplýva, aby v prípade ich nepodpísania žalobcom mala stratiť platnosť tiež časť XV. všeobecných poistných podmienok týkajúca sa rozhodcovského konania. Preto bez ohľadu na to, či by žalobkyňa osobitné zmluvné dojednania podpísala alebo nie, jej povinnosťou vyplývajúcou zo všeobecných poistných podmienok bolo podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Takúto duplicitnú úpravu riešenia sporov vo všeobecných poistných podmienkach a osobitných zmluvných dojednaniach nemožno označiť inak ako za zavádzajúcu a mätúcu.

Rozhodcovskú doložku v predmetnej veci si žalobkyňa osobitne nevyjedнала, nakoľko táto spĺvala s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohla len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všeobecným obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu vyvolanému dodávateľom.

Rozhodcovská doložka, ktorá nebola individuálne dojednaná so spotrebiteľom, pričom v prípade sporu spotrebiteľa núti podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu, vychádzajúc z § 53 ods. 1 OZ i zo smernice 93/13/EHS nesporne bez ďalšieho spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Občiansky zákonník s takouto neprijateľnou podmienkou spôsobujúcou značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v ustanovení § 53 spája sankciu neplatnosti.

Ak teda dojednaná podmienka ukladajúca spotrebiteľovi podrobiť sa rozhodcovskému konaniu vyvolanému dodávateľom je pre jej neprijateľnosť neplatná, v rozhodcovskom konaní uplatnený nárok rozhodcovským súdom vôbec nemal byť prejednávaný a rozhodnutý.

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vychádza z náležitého právneho aj skutkového posúdenia veci a odvolací súd konštatuje, že jeho odôvodnenie zodpovedá požiadavke náležitého odôvodnenia.

Správnemu výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

Z daného stavu odvolací súd napadnutý rozsudok v súlade s ustanovením § 219 Občianskeho súdneho poriadku ako vecne správny potvrdil.

Záverom odvolací súd upozorňuje na skutočnosť, že úspešným popretím platnosti rozhodcovskej zmluvy dochádza k pokračovaniu v konaní na všeobecnom súde vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe, čo vyplýva z ustanovenia § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov.

O trovách odvolacieho konania nebolo rozhodnuté, a to v súlade s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. za použitia ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p. Aj keď v odvolacom konaní bola úspešná žalobkyňa, táto nepodala návrh na náhradu trov odvolacieho konania. Neúspešný žalovaný takýto návrh tiež nepodal, ale ani vzhľadom na výsledok odvolacieho konania by mu náhrada trov konania nemohla byť priznaná. Preto odvolací súd o trovách odvolacieho konania nerozhodoval, nakoľko nebol podaný zo strany žiadneho účastníka konania návrh na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania. Keďže ide o návrhové konanie, súd bez takéhoto návrhu o trovách odvolacieho konania sám nemohol rozhodovať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.